

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Забайкальского края

Управление образования и молодежной политики Могойтуйского района

МАОУ "Кусочинская средняя общеобразовательная школа"

РАССМОТРЕНО

МО учителей начальных классов

Цыремпилова Г.Ш.

Протокол № 1

от "28" 08. 22 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по УВР

Блуднева Т.И.

Протокол № 1

от "30 августа 2022 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

Жамбалова О.Б.

Приказ № 1

от "30 августа 2022 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета « Родной язык »

для 1 класса начального общего образования

на 2022-2023 учебный год

Составитель: Раднаева Будаханда Цыденбазаровна

учитель начальных классов

ТАЙЛБАРИ БЭШЭГ

Нэгэдэхи классай буряад хэлэнэй программа Виноградовой системэдэ ба эдэ документанууд дээрэ ундэһэлэн табигдаба:

- Федеральный Закон «Об образовании в Российской Федерации» от 29.12.2012г. № 273-ФЗ;
- Федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования, утвержденный приказом Министерства образования Российской Федерации от 06.10.2009 г. № 373;
- Приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 31.12.2015 №1576, «О внесении изменений в федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 6 октября 2009 г № 373»;
- Примерная основная программа начального общего образования, одобренная решением федерального учебно-методического объединения по общему образованию (протокол от 8 апреля 2015 г. № 1/15);
- Федеральный перечень учебников, рекомендуемых к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования, утверждённый приказом Минобрнауки РФ от 31 марта 2014 № 253;
- Устав МОУ «Цаган-Челутайская средняя общеобразовательная школа имени Цырен-Базар Бадмаева»;
- Основная образовательная программа начального общего образования МОУ «Цаган-Челутайская средняя общеобразовательная школа имени Цырен-Базар Бадмаева»;
- Учебный план МОУ «Цаган-Челутайская средняя общеобразовательная школа имени Цырен-Базар Бадмаева» на 2018-2019у. г.
и на основе авторской программы С.Ц. Содномова «Буряад хэлэн»
- Программа для 4-летней начальной школы по родному языку.

Реализацию данной программы обеспечивает УМК:

- Е. Б. Очирова, В. Н. Очирова, Л. Д. Доржиева С. И. Аюшиева Үзэглэл Улаан-Үдэ «Бэлиг» 2014
- Е. Б. Очирова, В. Н. Очирова, Л. Д. Доржиева С. И. Аюшиева Мүшэхэн Улаан-Үдэ «Бэлиг» 2013

Эхин хургуулийн шухалын шухала зорилго хадаа үхибуудыг байнаар уншуулжа, зубөөр хэлүүлжэ ба бэшүүлжэ хургаха; арадайнгаа аман уран зохёолдо, Эхэ орондоо, түрэнэн тоонто нюотагтаа, түрэлхи хэлэндээ, түрэл арад зондоо, бэшэшье яһатанда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ; арад зонойнгоо хайн хайхан ёһо заншалнууд ба сэсэн мэргэн хургаалнуудыг ойлгуулха г.м.

Дээрэ хэлэгдэнэн зорилгонуудыг бээлүүлхэ хэрэгтэ түрэлхи хэлэнэй үүргэ сэгнэшэгүй ехэ гээшэ.

Эхин шатын болон дунда хургуулийн эхин классуудта үзэгдэхэ буряад хэлэнэй программа гол шухала гурбан булэгһөө бүридэнэ:

Грамотада хургалга ба хэлэлгэ хүгжөөлгэ.

Фонетикэ, лексикэ, грамматика ба хэлэлгэ хүгжөөлгэ.

Литературна уншалга ба хэлэлгэ хүгжөөлгэ.

Дээрэ хэлэгдэгшэ гурбан булэгүүд үзэгдэхэдөө, хэлэлгэ хүгжөөлгэтэй тон нягта холбоотойгоор, тэрэнэй үндэнэ һуури дээрэ бээлүүлэгдэхэ болоно.

Эхин классуудта буряад хэлэ зааха гол зорилгонууд гэхэдэ:

- хурагша бүхэниие зүбөөр, байнаар, уран гоёор, удхыень ойлгуулан уншуулжа хургаха;
- эли тодоор, ойлгосотойгоор хэлүүлжэ, алдуугүйгөөр, сэбэр гоёор бэшүүлжэ хургаха;
- үхибүүн бүхэниие ном уншаха дуратайгаар хүмүүжүүлхэ;
- үхибүүдэй аман хэлэлгыг баяжуулха, ухаан бодолыень хүгжөөхэ методическа аргуудыг хэрэглэхэ;
- оршон тойронхи юумэнууд тухай хурагшадай мэдэсыг улам саашань үргэдхэхэ (хүнүүдэй ажал хүдэлмэри, олонийтын ажабайдал г.м.)

Буряад хэлэн (132 ч)

Хуралсалай түсэбэй ёһоор 1-дэхи класста буряад хэлэ шудалан үзэлгэдэ 4 час үгтэнэ.

Жэл соо 132 час болоно: тэрээн сооһоо «Үзэглэл» (Грамотада, бэшэлгэдэ хургалга) – 92 час (23 нед.);

Түрэлхи хэлэн «Мүшэхэн» (Уншалга ба хэлэлгэ хүгжөөлгэ) – 40 час (10 нед.).

Грамотада хургалга ба хэлэлгэ хугжөөлгэ

Грамотада хургалгын бэлэдхэлэй хэшээлнүүдые хэжэ дүүргээд, саашадаа үзэглэлэй үедэ хэгдэхэ ёһотой грамотада хургалгын болон хэлэлгэ хугжөөлгын хүдэлмэри ябуулагдажа эхилхэ болоно.

Одоол эндэхэ эхилжэ, үхибүүдые буряад хэлэнэй бүхы абьяан ба үзэгүүдтэй танилсуулангаа, уншуулжа, хэлүүлжэ, бэшүүлжэ хургаха тон шухала. Энэ хадаа грамотада хургалгын тон харюусалгатай, эгээл шухала хүдэлмэринь болоно гээшэ.

Абьяан ба үзэгүүдтэй хурагшадые танилсуулгын хүдэлмэри найнаар эмхидхэхын тула багша абьяанай анализ ба синтез хэхэ арга методые тон тодо һонороор мэдэхэ ёһотой. Абьяан ба үзэгы анализай ямар арга хэрэглэжэ илгахаб? Тиэхэдэ тэрэ танилсуулһан шэнэ абьяан ба үзэгөө һөөргөнһ холбожо, үенүүдые ба үгэнүүдые зохёоходоо, синтезэй ямар аргыень хэрэглэхэ тухайгаа багша найнаар бодомжолжо үзөөд, шэнэ абьяан ба үзэгүүдтэй танилсуулха болоно. Грамотада хургажа эхилхэдэ, методикын шухала эрилты баримталха хэрэгтэй: таба-зургаан наһатай үхибүүдэй хэлэлгэдэ оло дахин хэрэглэгдэжэ байдаг абьяанууд хамагай түрүүндэ үзэгдэжэ эхилхэ.

Шэнэ абьяан ба үзэгтэй танилсажа, уншажа хурахатайгаа хамта үзэгүүдые, үгэнүүдые, мэдүүлэлнүүдые бэшүүлжэ хургаха хүдэлмэри хэшээл бүхэндэ ябуулагдаха болоно.

Бэшэлгэдэ хургалгын хүдэлмэриие бэлэдхэлэй үедэ эхилхэ хэрэгтэй. Түрүүшын хэшээлнүүдтэ бэшэлгын арюун сэбэрые сахиха эрилтэнүүдые зүбөөр дүүргүүлжэ хургаха: дэбтэрээ парта дээрээ зуб табиха, карандаш ба ручкайа зүбөөр бариха, бэшэжэ байхадаа, гараа нэгэ жэгдэ хүдэлгэн бэшэжэ хураха заабари ходол үгтэжэ байха болоно.

Үзэглэлэй үедэ танилсаһан үзэгөө самбарта бэшэжэ харуулха, тиигээд тэрэнэ яагаад бэшэхыень харуулжа байгаад, дэбтэр дээрэнһ бэшүүлхэ. Тиигээд үзэгүүдые, үенүүдые холбожо, үгэнүүдые бэшэдэг болохо, зүгөөр олон үетэй ута үгэнүүдые бэшүүлхэгүй, нэгэ-хоёр үеһөө, һүүлээрнһ 3-4 үеһөө бүридэхэн үгэнүүдые бэшүүлхэ. Саашаа 3-4 үгэтэй мэдүүлэлнүүдые самбарһаа, прописьһоо хараад, буулгажа бэшэдэг болохо ёһотой.

Грамотада хургажа байхын үедэ бэшэлгын хүдэлмэринүүд илангаяа үзэглэлэй прописьто үгтэхэн материалнуудаар хэгдэхэ. Хэблэмэл, бэшэмэл текстһээ үзэгүүдые, үгэнүүдые алдуугүйгөөр, сэбэрээр бэшүүлжэ хургаха. Бэлэхэн, 2-3 үетэй үгэнүүдые, 3-4 үгэтэй мэдүүлэлнүүдые багшын уншалга доро бэшүүлдэг болгохо.

Бэшэлгэдэ хургалга уншалгада хургалгатайгаа тон нягта холбоотойгоор ябуулагдаха. Уншалга ба бэшэлгэдэ хурахадаа, хурагшад хэдэ хэдэн фонетическэ ба графическа ойлгосонуудтай болохо зэргэтэй: абьяан, үзэг, аялган, хашалган, түргэн ба удаан аялганууд, хатуу ба зөөлэн хашалганууд, зөөлэн хашалганай хойно түргэн ба удаан я, е, ё, ю үзэгүүдые бэшэлгэ, зөөлэн тэмдэгээр хашалганай зөөлэниие тэмдэглэлгэ, үгэ соо дифтонгнуудые зүбөөр үгүүлжэ

хуралга г.м.

Мүн үгэнүүдые алдуугүйгөөр, сэбэрээр бэшэлгэдэ хурахатайгаа хамта мэдүүлэлэй хүүлдэ точко табижа хураха. Хурагшад багшын табиһан асуудалда дүүрэн харюу үгэжэ, өөһэдөө асуудал табижа шадаха, һанал бодолоо найруулан хэлэжэ, классайнгаа урда үгэ хэлэжэ шададаг болохо.

Жэлэй хүүлдэ хурагша юу шадаха ёһотойб гэбэл:

- Багшанарай болон хамта хураһан й хандалгада харюусаха;
- Хургуулидаа болон класс соо үхибүүдээр, ехэ хүнүүдээр хөөрэлдэхэдөө, хэлэлгын журам баримталха;
- Үгүүлэлэй илгарал хоолойгоороо зүб харуулха;
- Хуралсалай ба хуралсалай бэшэ номуудые хэрэглэхэ;
- 90 хүрэтэр үгэнүүдтэй текст гүйсэд ойлгожо, уншалгын темп-30-40 үгэ нэгэ минута соо уншаха;
- Хэблэмэл ба бэшэмэл текстнүүдһээ үгэнүүд ба мэдүүлэлнүүдые буулгажа абаха, ехэ ба бага үгэнүүдэй холболто зүб бэшэхэ;
- Багшын хэлэжэ үгэдэ зүб бэшэхэ (текст соо 20 үгэ);
- Үгэнүүдые хэлэхэдэ, тэдэнэй схемэнүүдые бэшэхэ. Хэлэжэ үгэхэдэ мэдүүлэлэй схемэ табиха. Өөһэдөө мэдүүлэл һанаха;
- Хэлэлгэн абьянуудые шэхээрээ илгаха;
- Аялган ба хашалган абьянуудые илгаха, зөөлэн ба хатуу, хонгёо ба бүдэхи абьянуудые илгаха;
- Үгэнүүдые үенүүдтэ хубааха;
- Үгэнүүдые шэнэ мүртэ зүб таһалха; Мэдүүлэл хаана эхилнэб, хаана дуһанаб гэжэ мэдэхэ. Мэдүүлэл ехэ үзэгөөр эхилхэ, мэдүүлэлэй хойно табиха тэмдэгүүдые (. ? !) зүбөөр хэрэглэхэ.

Планируемые результаты изучения учебного предмета, курса

Метапредметнэ дунгууд

Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД)

*Багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха

*Хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоонь тоолохо.

*юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ.

*багшатаяа оорынгоо, нухэдэйнгоо ажал урид зохёогдоһонтусхай критеринуудээр шалгаха.

*багшын угэһэн тусэбоор, алгоритмаар худэлжэ шадаха.

Оршон тойронхи шудалха шадабари (познавательные УУД)

*нoмooр худэлхэ (нoмoй гаршагай, тусгаар тэмдэгэй уургэ ойлгохо)

*зураг хаража гу, али текст уншажа, асуудалнуудта харюу угэхэ.

*багшатаяа, нухэдтгээ хамта дун гаргаха.

*угоор хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин хооргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо миин угоор хэлэхэ.

*текстын удха дамжуулха.

Харилсаха шадабари (коммуникативные УУД)

*оорынгоо һанал бодол бодол аман хэлэлгээр, тийхэдэ багахан текст зохоожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулха.

*хажуудахи хунуудээ шагнаха, тэдэнэй хэлэ.эниие ойлгохо.

*уран гоёор уншаха, хоорэхэ.

*классайнгаа ухибуудтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамуудые сахиха тухайгаа хэлсэхэ.

*хоер хоероороо, булэг булэгоор худэлхэ, тиин олон ондоо «тушаал» бэе дээрээ абахаб,

Ударидагшын, даабари дургэгшын, бэшээшын г.м.,

Буряад хэлээр шадабари (предметные результаты)

*буряад алфавидай узэгуудые зубоор нэрлэхэ, аялган ба хашалган абяануудай илгаа тухай, хату ба зоолэн, хонгёо ба будэхи хашалганууд, хашалганай зоолэниие харуулдаг узэгууд тухай айн мэдэхэ;

*угын абяануудые нэрлэхэ, илгаха, абяан ба узэг гэ эн ойлгосонуудые бусайдуулхагуй, угэ уенуудтэ хубааха.

*аялган абяануудай гол уургэ ойлгожо абаха, тэдэнэй тааралдал, убарилай ё о ойлгохо, тэрээндэ ундэ элэн уншаха.

*зубоор, нэгэ жэгдээр, бодолтойгоор, уранаар, бухэли угэнуудээр уншаха:

*мэдуулэлэй уулэй интонации сахин уншаха.

*унша а найнгаа удхаар багшын асуудалнуудта харюусаха.

*угэнууд болон мэдуулэлнуудые зубоор, алдуугуйгоор бэшэхэ

*мэдуулэлэй уулдэ зубоор сэгнэлтын тэмдэг табиха.

*мэдуулэл болон текст илгаруулха.

*буулгажа бэшэхэ дадал, шадабаритай болохо

ТЕМЫН ТҮСЭБ

№	Раздел ба темэ	Часай тоо	Болзор		Зорилго	Нуралсалай түсэблэһэн дүн		
			Түсэб	үнэн		Буряад хэлээр шадабари	Метапредметнэ (УУД)	Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын
ҮЗЭГЛЭЛ (52ч)								
<i>Бэлэдхэлэй үе (13 ч)</i>								
1	«Хүнэй үндэһэн газар дээгүүр, модоной үндэһэн газар доогуур»-угай модон.	1			Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал нурагшадта олгохо	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол, анхарал хүгжөөхэ	<i>Р:</i> багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа нураха; <i>П:</i> номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; <i>К:</i> хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамууды сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	Уг гарбал, түрэл гарал тухай мэдэсэ ойлгохо, буряад арадайнгаа ёһо заншалнуудтай танилсаха; аха хүниие хүндэлжэ ябаха мэдэрэл түрүүлхэ
2	Буряад найхан оромни	1			Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол, анхарал	<i>Р:</i> багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа нураха; <i>П:</i> номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; <i>К:</i> хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие	Үхибүүд түрэл нютаг ба гэр бүлэ тухайгаа мэдэхэ Росси гүрэн тухай мэдэхэ Байгал далай- домогто далай гэжэ ойлгохо

					хэлэжэ шадаха дадал нурагшадта олгохо	хүгжөөхэ	ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамуудые сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	
3	Эрхые нуранхаар, бэрхые нура	1			Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал нурагшадта олгохо	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол, анхарал хүгжөөхэ	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа нураха; П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; К: хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамуудые сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	нургуулиин хэрэгсэлнууд ые мэдэхэ, буряд арадайнгаа ёһо заншалнуудтай танилсаха;
4	Үгэ гэжэ юун бэ?	1			Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал нурагшадта олгохо	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол, анхарал хүгжөөхэ, тэдэниие шагнуулжа, илгаруулжа, сасуулжа, хэлуулжэ	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа нураха; П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; К: хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамуудые сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	Үгэ гэжэ юун бэ гэнэн ойлгосонууд угтэхэ

					хургаха		
5	Үгэ хэды удхатайб?	1		Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал хурагшадта олгохо	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол, анхарал хүгжөөхэ.	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа хураха; П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; К: хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамууды сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	Үгэ ондо ондоо удхатай гэжэ ойлгуулха
6	Үгэ юу нэрлэнэб?	1		Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал хурагшадта олгохо	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол, анхарал хүгжөөхэ	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа хураха; П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; К: хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамууды сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	Нэрэ, уйлэ угэнууд хэлэһэн ханал, бодол харуулна. Шанар, нэрэ, уйлэ угэнууд мэдүүлэл болоно.
7	Үгэнүүдэй хоорондохи холбоо	1		Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха,	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа хураха; П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха;	Үгэнүүдэй хоорондохи холбоо оложо шадаха. Мэдүүлэл тухай ойлгохо, тэрэнээ зохёожо шадаха

				хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал һурагшадта олгохо	ухаан бодол, анхарал хүгжөөхэ	К: хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамууды сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	дадалтай болгохо
8	Мэдуулэл гэжэ юун бэ?	1		Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал һурагшадта олгохо	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол, анхарал хүгжөөхэ	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха; П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; К: хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамууды сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	Мэдуулэл соо угэнууд холбоотой байдаг Мэдуулэлэй схемэ Мэдүүлэл тухай ойлгохо, тэрэнээ зохёожо шадаха дадалтай болгохо
9	Үгэ юунһээ буриденэб?	1		Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал һурагшадта олгохо	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол, анхарал хүгжөөхэ	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха; П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; К: хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамууды сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	Үгэ абяануудһаа буриденэ Үгэнүүды абяануудаар һалгаажа шадаха дадалтай болгохо

10	Үе гэжэ юун бэ?	1		Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал һурагшадта олгохо	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол, анхарал хүгжөөхэ	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха; П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; К: хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамууды сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	Үе гэжэ юун бэ? Үгэ уенуудһээ буридэдэг
11	Абянууд ямар байдаг бэ?	1		Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал һурагшадта олгохо	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол, анхарал хүгжөөхэ	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха; П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; К: хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамууды сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	Үхибүүд абяан ба үзэгүүд хоёрой илгаае ойлгохо ёһотой Шэнэ үгэнүүд: аялган, хашалган
12	Аялган абянууд ямар байдаг бэ?	1		Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол,	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха; П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; К: хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ	Аялган ба хашалган абянуудай илгаае ойлгохо ёһотой Үгэнүүды абянуудаар халгаажэ шадаха дадалтай болгохо

					холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал нурагшадта олгохо	анхарал хүгжөөхэ	шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамууды сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	
13	Хашалган абяанууд ямар байдаг бэ?	1			Үхибүүдэй холбоо хэлэ хүгжэлгэ, ханал бодолоо эмхи гуримтайгаар, зохидоор, хойно хойноһоонь удхаараа холбоотойгоор хэлэжэ шадаха дадал нурагшадта олгохо	Үхибүүдэй аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, хэлэлгэ баяжуулха, ухаан бодол, анхарал хүгжөөхэ	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа нураха; П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюусаха; К: хөөрэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа үхибүүдтэй, багшатаяа хамта ажалаа эмхидхэхэ, алибаа журамууды сахижа ябаха тухай хэлсэхэ	Аялган ба хашалган абяануудай илгаае ойлгохо ёһотой Үгэнүүды абяануудаар халгаажэ шадаха дадалтай болгохо

Үзэглэлэй үе (66 ч)

14	Аялган [а][аа][ай] абяанууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд	1			Туруушын аялган[а]абяан А,а үзэгүүдтэй, удаан [аа] абяан ба Аа,аа үзэгүүдтэй, [ай] абяан ба Ай,ай үзэгүүдтэй танилсуулха, хэлэлгэ хугжоохэ, эдэ абяанууды зубоор угуулжэ бэшуулжэ	Аялган абяануудай гол үүргэ ойлгожо абаха, аялган абяанууды зүбөөр үгүүлжэ нураха	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ нураха,	Өөрын ба хүнүүдэй ажа байдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуу дахи хүнтээ харил саха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо. Байгаалида, шубуудта дуратайгаар нураха, шубууд ямар
----	---	---	--	--	---	---	--	---

					хургаха		<p>модель соо харуулаатай ойлгосо үгээр хэлэжэ хураха;</p> <p>К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо</p>	туһа хургэнэб гэжэ ойлгожо абаха
15	Аялган [о][оо][ой] абяанууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд	1			<p>Аялган[о]абяан О,о үзэгүүдтэй, удаан [оо] абяан ба Оо,оо үзэгүүдтэй, [ой] абяан ба Ой,Ой үзэгүүдтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, эдэ абяанууды зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха</p>	<p>Аялган абяануудай гол үүргэ ойлгожо абаха, аялган абяанууды зүбөөр үгүүлжэ хураха</p>	<p>Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнэ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха;</p> <p>П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгээр хэлэжэ хураха;</p> <p>К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо</p>	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо Амитадта анхарал хэрэгтэй гэжэ ойлгохо
16	Аялган [у][уу][уй] абяанууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн	1			<p>Аялган[у]абяан У,у үзэгүүдтэй, удаан [уу] абяан ба Уу,уу үзэгүүдтэй, [уй] абяан ба Уй,уй</p>	<p>Аялган абяануудай гол үүргэ ойлгожо абаха, аялган</p>	<p>Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнэ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр</p>	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи

	Үзэгүүд				үзэгүүдтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, эдэ абяанууды зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	абяанууды зүбөөр үгүүлжэ хураха	шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо Табан хушуу мал ба тэдэнэй уургэ ойлгожо абаха
17	Хашалган [н][м][л] абяанууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд	1			Хащалган [н]абяан Н,н үзэгүүдтэй, хашалган [м] абяан ба М,м үзэгүүдтэй, хашалган [л] абяан ба Л,л үзэгүүдтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, эдэ абяанууды зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	Аялган ба хашал ган абяанууды илгаруулжа шада ха; аялган ба хашалган абяануу дые холбожо, уенууды уншаха шадабаритай болохо	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа хураха; П: номоор хүдэлхэ; зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; угэ модельтэй тааруулжа хураха; К: хоорэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Номой уургэ, ном хундэ ямар туһа хургэдэг бэ гэжэ ойлгосо абаха, номдоо зубоор хандажа хураха
18	Хашалган [р] абяан ба Р, р үзэгүүд	1			Хащалган [р]абяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ	[р]абяанай гол уургэ ойлгожо	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго; табиha, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа	Оршон тойронхи байгаалида дуратай байһанаа, оорынгоо

					хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	абаха, хашалган абьянуудые зубоор угуулжэ хургаха	шалгаха; багшын угэһэн тусэбоор худэлжэ шадаха П: оршон тойрониие адаглаха ба һонирхохо; багшатаяа болон нухэдтэеэ дун гаргаха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр харуулха; нухэдоо шагнаха ба тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; нухэдоороо, багшатаяа яагаал ажалаа эмхидхэхэеэ хэлсэхэ	хандаса харуулха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха
19	Аялган [и] абьяан ба И,и үзэгүүд	1			Шэнэ абьяан ба узэгүүдтэй танилсуулха, амитадта һайнаар хандалга хумуужуулхэ	Шэнэ абья хэлэлгэ ба бэшэлгэ сооһоо илгажа, оложо ша даха; абья зубоор угуулжэ. Хэлэлгэ дээ хэрэг лэхэ, энэ абьяан урда байһан хашал ганаа зоолэ руулнэ гэжэ ойлго со угтэнэ	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго; табиха, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа шалгаха; багшын угэһэн тусэбоор худэлжэ шадаха П: оршон тойрониие адаглаха ба һонирхохо; багшатаяа болон нухэдтэеэ дун гаргаха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр харуулха; нухэдоо шагнаха ба тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; нухэдоороо, багшатаяа яагаал ажалаа эмхидхэхэеэ хэлсэхэ	Оршон тойронхи байгаалида дуратай байһанаа, оорынгоо хандаса харуулха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха

20	Аялган [ии][ы] абяанууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд	1			Шэнэ абяан ба узэгуудтэй танилсуулха, амитадта һайнаар хандалга хумуужуулхэ	Шэнэ абяа хэлэлгэ ба бэшэлгэ сооһоо илгажа, оложо шадаха; абяа зубоор угуулжэ. Хэлэлгэдээ хэрэглэхэ, энэ абяан урда байһан хашалганаа зоолэруулнэ гэжэ ойлгосо угтэнэ	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа шалгаха; багшын угэһэн тусэбоор худэлжэ шадаха П: оршон тойрониие адаглаха ба һонирхохо; багшатаяа болон нухэдтэеэ дун гаргаха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр харуулха; нухэдоо шагнаха ба тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; нухэдоороо, багшатаяа яагаал ажалаа эмхидхэхэеэ хэлсэхэ	Оршон тойронхи байгаалида дуратай байһанаа, оорынгоо хандаса харуулха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха
21	Хашалган [ш] абяан ба Ш,ш үзэгүүд	1			Хащалган [ш]абяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абяа зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ һургаха	[ш]абяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абяануудые зубоор угуулжэ һургаха	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёог доһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтэеэ дун гаргаха, моделээр хүдэлжэ һураха,	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтэеэ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо

							<p>модель соо харуулаатай ойлгосо үгээр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо</p>	
22	Хашалган [x] абьяан ба X,x үзэгүүд	1			<p>Хашалган [x] абьяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха</p>	<p>[x]абьяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абьяануудые зубоор угуулжэ хургаха</p>	<p>P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгээр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо</p>	<p>Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо</p>
23	Хашалган [h] абьяан ба h,h үзэгүүд	1			<p>Хашалган [h] абьяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ</p>	<p>[h]абьяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган</p>	<p>P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр</p>	<p>Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи</p>

					бэшүүлжэ хургаха	абяануудые зубоор угуулжэ хургаха	шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо
24	Хашалган [г] абяан ба Г,г үзэгүүд	1			Хащалган [г] абяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абяа зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	[г]абяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абяануудые зубоор угуулжэ хургаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо

							шагнаха, тэдэнэй хэлэнэниие ойлгохо	
25	Хашалган [т] абяан ба Т,т үзэгүүд	1			Хацалган [т] абяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абяа зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	[т]абяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абяануудые зубоор угуулжэ хургаха	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ һураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ һураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэнэниие ойлгохо	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо
26	Хашалган [д] абяан ба Д, д үзэгүүд	1			Хацалган [д] абяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абяа зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	[д]абяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абяануудые зубоор угуулжэ хургаха	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо

						гаргаха, моделээр хүдэлжэ һураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ һураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо һургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	
27	Хашалган [б] абьяан ба Б,б үзэгүүд	1		Хашалган [б] абьяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ һургаха	[б]абьяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абьяануудые зубоор угуулжэ һургаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; И: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ һураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ һураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо һургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо
28	Хашалган [с] абьяан ба С,с үзэгүүд	1		Хашалган [с] абьяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абья	[с]абьяанай гол уургэ ойлгожо абаха,	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй

				зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	хашалган абяануудые зубоор угуулжэ хургаха	зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо Буряад арадай найр Сагаалган тухай ойлгожо абаха
29	Аялган [э][ээ][эй] абяанууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд	1		Аялган[э]абяан ба Э,э үзэгүүдтэй, удаан [ээ] абяан ба Ээ,ээ үзэгүүдтэй, [эй] абяан ба Эй,эй үзэгүүдтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, эдэ абяануудые зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	Э,э үзэгүүдые хэрэглэн зубоор, нэгэ жэгдээр, бодолтойгоо р, уранаар, бухэли угэнуудээр уншаха дадалтай болоно. Мэдуулэлэй һуулэй интонации	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа хураха П: уншаһан текстын удхаар багшын асуудалнуудта харюусаха; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, нухэдоо шагнаха ба тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо

					сахижа шадаха дадалтай болоно. Үгэнууд болон мэдуулэлнуу дые зубоор алдуугуйгоор бэшэхэ		
30	Аялган [ү][үү][үй] абяанууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд	1		Аялган[ү]абяан баҮ,ү үзэгүүдтэй, удаан [үү] абяан ба Үү, үү үзэгүүдтэй, [үй] абяан ба Үй,үй үзэгүүдтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, эдэ абяануудые зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	Ү,ү үзэгүүдые хэрэглэн зубоор, нэгэ жэгдээр, бодолтойгоо р, уранаар, бухэли үгэнуудээр уншаха дадалтай болоно. Мэдуулэлэй һуулэй интонации сахижа шадаха дадалтай	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха П: уншаһан текстын удхаар багшын асуудалнуудта харюусаха; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, нухэдоо шагнаха ба тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо

						<p>болоно. Үгэнууд болон мэдуулэлнуу дые зубоор алдуугуйгоор бэшэхэ</p>		
31	<p>Аялган [өө] абяанууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд</p>	1			<p>Аялган[өө]абяан Өө, өө үзэгүүдтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, эдэ абяануудые зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха</p>	<p>Өө, өө үзэгүүдые хэрэглэн зубоор, нэгэ жэгдээр, бодолтойгоо р, уранаар, бухэли үгэнуудээр уншаха дадалтай болоно. Мэдуулэлэй һуулэй интонации сахижа шадаха дадалтай болоно. Үгэнууд болон</p>	<p>P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха П: уншаһан текстын удхаар багшын асуудалнуудта харьюусаха; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, нухэдоо шагнаха ба тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо</p>	<p>Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо</p>

					мэдуулэлнуудыг зубоор алдуугуйгоор бэшэхэ		
32	Хашалган [з] абьяан ба 3,з үзэгүүд	1		Хашалган [з] абьяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	[з]абьяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абьяануудыг зубоор угуулжэ хургаха	<p>P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха;</p> <p>I: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха;</p> <p>K: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо</p>	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо
33	Хашалган [ж] абьяан ба Ж,ж үзэгүүд Хашалган [ж] [з]	1		Хашалган [ж] абьяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	[ж] абьяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абьяануудыг зубоор	<p>P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха;</p> <p>I: номоор хүдэлхэ, тусгаар</p>	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха

					угуулжэ хургаха	тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	тухай үзэһэнөө ойлгохо Үдэрэй журам сахиха гэжэ ойлгохо
34 35	Йотированна аялганууд: Яя, Ёё, Ее, Юю	2		Йотированна аялган узэгуудтэй танилсуулха; ямар ушарта хоёр абья тэмдэглэнэб, ямар ушарта урдахи хашалганай зоолэниие харуулнаб гэжэ ойлгуулха; аман хэлэлгээ хугжоохэ	Шэнэ абья хэлэлгэ ба бэшэлгэ сооһоо илгажа, оложо шадаха; абьяануудай модель табижа шадаха; абья зубоор угуулжэ, хэлэлгэдээ хэрэглэхэ, эдэ узэгууд урда байһан хашалганай	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа шалгаха; багшын угэһэн тусэбоор худэлжэ шадаха П: оршон тойрониие адаглаха ба һонирхохо; багшатаяа болон нухэдтээ дун гаргаха; К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр харуулха; нухэдоо шагнаха ба тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; нухэдоороо, багшатаяа яагаал ажалаа эмхидхэхээ хэлсэхэ	Шэнэ юумэ ойлгохо дуратай байһанаа харуулха; багшын табиһан асуудалнуудта, даабаринуудта харюу угэхэ, эдэбхитэйгээр хабаадаха; Турэһэн нютагтаа дуратай байһанаа, оорынгоо хандаса харуулха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха

					зоолэниие харуулна гэжэ ойлгохо		
36	Зөөлэн тэмдэг Ъ. Хатуу тэмдэг Ъ	1		Зөөлэн тэмдэг ба хатуу тэмдэгуудтэй танилсуулха	Зөөлэн тэмдэг ба хатуу тэмдэгуудтэй гол уургэ ойлгожо абаха	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа нураха П: уншаһан текстын удхаар багшын асуудалнуудта харюусаха; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, нухэдоо шагнаха ба тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Шэнэ юумэ ойлгохо дуратай байһанаа харуулха; багшын табиһан асуудалнуудта, даабаринуудта харюу угэхэ, эдэбхитэйгээр хабаадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха
37	Илгаһан Ъ, Ъ	1		Илгаһан Ъ, Ъ тэмдэгуудтэй танилсуулха	Илгаһан Ъ, Ъ тэмдэгуудтэй гол уургэ ойлгожо абаха	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа нураха П: уншаһан текстын удхаар багшын асуудалнуудта харюусаха; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, нухэдоо шагнаха ба тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Шэнэ юумэ ойлгохо дуратай байһанаа харуулха; багшын табиһан асуудалнуудта, даабаринуудта харюу угэхэ, эдэбхитэйгээр хабаадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха
38	Хашалган [к] абяан ба К,к үзэгүүд	1		Хашалган [к] абяан болон үзэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ	[к]абяанай гол уургэ ойлгожо	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө,	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй

				хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	абаха, хашалган абьянуудые зубоор угуулжэ хургаха	нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо
39	Хашалган [в] абьяан ба В,в үзэгүүд	1		Хащалган [в] абьяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	[в]абьяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абьянуудые зубоор угуулжэ хургаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо

						хэлэлгээр, тийхэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	
40	Хашалган [п] абяан ба П,п үзэгүүд	1		Хашалган [п] абяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абяа зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	[п]абяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абяануудые зубоор угуулжэ хургаха	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тийхэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо
41	Хашалган [ф] абяан ба Ф,ф үзэгүүд	1		Хашалган [ф] абяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абяа зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	[ф]абяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абяануудые зубоор угуулжэ	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө

					хургаха	хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ һураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ һураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	ойлгохо
42	Хашалган [ч] абьяан ба Ч,ч үзэгүүд	1		Хашалган [ч] абьяан болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	[ч]абьяанай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абьяануудые зубоор угуулжэ хургаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ һураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ һураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо
43	Хашалган [ц] абьяан ба	1		Хашалган [ц] абьяан болон узэгтэй	[ц]абьяанай гол уургэ	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл

	Ц,ц үзэгүүд			танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	ойлгожо абаха, хашалган абьянуудые зубоор угуулжэ хургаха	хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо
44	Хашалган [щ] абьян ба Ц,щ үзэгүүд	1		Хащалган [щ] абьян болон узэгтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	[щ]абьянай гол уургэ ойлгожо абаха, хашалган абьянуудые зубоор угуулжэ хургаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха;	Өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэнэй ямар үүргэтэй байһые, хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсаха, бэшэмэл текстын удха тухай үзэһэнөө ойлгохо

							К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тийхэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	
45	Эрэ, эмэ, эрсэ аялганууд	1			Эрэ, эмэ, эрсэ абяанууд болон тэдэниие харуулһан узэгуудтэй танилсуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абяа зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	Эрэ, эмэ, эрсэ абяанууд болон тэдэниие харуулһан узэгуудые зүбоор хадуун абаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа хураха П: уншаһан текстын удхаар багшын асуудалнуудта харюусаха; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, нухэдоо шагнаха ба тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Шэнэ юумэ ойлгохо дуратай байһанаа харуулха; багшын табиһан асуудалнуудта, даабаринуудта харюу угэхэ, эдэбхитэйгээр хабаадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха
46	Аялган абяанууд	1			Аялган абяануудые нэрлэжэ, илгажа, абяан ба узэг гэһэн ойлгосонуудые бусайдуулхагуй, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абяануудые зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	Аялган абяануудай гол уургэ ойлгожо абаха, тэдэнэй тааралдал, хубарилай ёһо ойлгохо, тэрээндэ үндэһэлэн уншаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа, хэшээлдээ юу хэһэнэ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха;	Шэнэ юумэ ойлгохо дуратай байһанаа харуулха; багшын табиһан асуудалнуудта, даабаринуудта харюу угэхэ, эдэбхитэйгээр хабаадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха

							К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тийхэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	
47	Үгэнуудэй илгаа	1			Үгэнуудэй илгаа ойлгуулха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абья зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	Үгэнуудэй илгаа ойлгохо Зубоор, нэгэ жэгдээр, бодолтойгоор, уранаар, бухэли үгэнуудээр уншаха, удхаарнь асуудалда харюусаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ һураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ һураха; К: өөрынгөө ханал бодол аман хэлэлгээр, тийхэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Шэнэ юумэ ойлгохо дуратай байһанаа харуулха; багшын табихан асуудалнуудта, даабаринуудта харюу угэхэ, эдэбхитэйгээр хабаадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха
48	Тургэн ба удаан аялганууд	1			Тургэн ба удаан аялган абьянуудые нэрлэжэ, илгажа, абьян ба үзэг гэһэн ойлгосонуудые бусайдуулхагуй, хэлэлгэ хүгжөөхэ,	Аялган абьянуудай гол уургэ ойлгожо абаха, тэдэнэй тааралдал,	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар	Шэнэ юумэ ойлгохо дуратай байһанаа харуулха; багшын табихан асуудалнуудта, даабаринуудта харюу угэхэ, эдэбхитэйгээр

				энэ абьяануудыг зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	хубарилай ёно ойлгохо, тэрээндэ ундэһэлэн уншаха	тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	хабаадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха
49	Мэдуулэл	1		Мэдуулэлнуудыг зохёожо, уншажа, бэшэжэ хургаха; хэлэлгэ хүгжөөхэ	Мэдуулэлнуудыг зохёохо, уншаха, бэшэхэ. Мэдуулэлэй һуулэй интонации сахин уншаха, мэдуулэлэй һуулдэ зүбөөр сэгнэлтын тэмдэг табиха; мэдуулэл болон текст	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критериуудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ хураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ хураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Шэнэ юумэ ойлгохо дуратай байһанаа харуулха; багшын табихан асуудалнуудта, даабаринуудта харюу угэхэ, эдэбхитэйгээр хабаадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха

					илгаруулха		
50	Хашалган абяанууд	1		Хашалган абяануудыг нэрлэжэ, илгажа, абяан ба узэг гэһэн ойлгосонуудыг бусайдуулхагуй, хэлэлгэ хүгжөөхэ, энэ абяануудыг зүбөөр үгүүлжэ бэшүүлжэ хургаха	Хашалган абяануудай гол уургэ ойлгожо абаха, тэдэнэй илгарал, хонгёо ба будэхи хашалганууд ай илгаа ойлгохо	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; I: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ һураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ һураха; K: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо хургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Шэнэ юумэ ойлгохо дуратай байһанаа харуулха; багшын табихан асуудалнуудта, даабаринуудта харюу угэхэ, эдэбхитэйгээр хабаадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха
51	Үгэ	1		Үгын абяануудыг нэрлэжэ, илгажа, абяан ба узэг гэһэн ойлгосонуудыг бусайдуулхагуй, угэ уенуудтэ зубоор хубааха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, зүбөөр уншажа, бэшүүлжэ хургаха	Үгын абяануудыг нэрлэхэ, илгаха, абяан ба узэг гэһэн ойлгосонуудыг бусайдуулхагуй, угэ уенуудтэ	P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; I: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн	Шэнэ юумэ ойлгохо дуратай байһанаа харуулха; багшын табихан асуудалнуудта, даабаринуудта харюу угэхэ, эдэбхитэйгээр хабаадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн

					зубоор хубааха; угэнууд болон мэдүүлэлнүү дые зубоор, алдуугуйгоор бэшэхэ	гаргаха, моделээр хүдэлжэ һураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ һураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо һургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	ажал сэгнэжэ шадаха
52	Үгын уенууд	1		Үгын абяануудые нэрлэжэ, илгажа, абяан ба узэг гэһэн ойлгосонуудые бусайдуулхагуй, угэ уенуудтэ зубоор хубааха, хэлэлгэ хүгжөөхэ, зүбөөр уншажа, бэшүүлжэ һургаха	угэ уенуудтэ зубоор хубааха, угэнууд болон мэдүүлэлнүү дые зубоор, алдуугуйгоор бэшэхэ	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоо тоолохо, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа зохёогдоһон тусхай критерируудээр шалгаха; П: номоор хүдэлхэ, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо, зураг хаража, асуудалнуудта харюусаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха, моделээр хүдэлжэ һураха, модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэжэ һураха; К: өөрынгөө һанал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан мэдүүлэл зохёожо һургаха, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Шэнэ юумэ ойлгохо дуратай байһанаа харуулха; багшын табихан асуудалнуудта, даабаринуудта харюу угэхэ, эдэбхитэйгээр хабаадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха
	Хамта дээрээ:	52					

Раздел, темэ				Зорилго	Литературна уншалгаар шадабари	Метапредметнэ (УУД)	Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын
--------------	--	--	--	---------	--------------------------------------	---------------------	------------------------------

МҮШЭХЭН (14 ч)

Узэглэл дабталга 4ч.

1	Д.Могоева. Сэсэгмаа	1		Д.Могоевагай «Сэсэгмаа» гэжэ рассказтай танилсуулха	Гуймгэ, ойлгон болон зуб уншалгын шанар нарижуулха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Тоонто нютагаа мэдэжэ, нютагаараа омогорхожо ябаха мэдэрэл туруулхэ. Булэ соогоо аха дуу хоёрой харилсаа ойлгуулха
2	Ц-Д Дондокова «Мини тоодэй»	1		Ц-Д Дондоковагай «Мини тоодэй» гэжэ шулэгтэй танилсуулха, тэрэнэй гол удха – аха хуниие хундэлхэ ёһо	Уран зохёолшын бодол зуб ойлгохо, мун сэдхэлэйнгээ байдал худэлгэжэ, уран гоёор, урма зоригтойгоор шулэг уншажа һураха; зохёолой гол удха элируулжэ һураха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха, хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоонь нэрлэхэ П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; текстын удха	Аха хуниие хундэлхэ тухай ойлгосо

				ойлгуулха		дамжуулха К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо, классайнгаа ухибуудтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамуудые сахиха тухай хэлсэхэ	
3	Д.Хилтухин. Һархяаг	1		Д.Хилтухинай зохёолтой танилсуулха	Гуймгэ, ойлгон болон зуб уншалгын шанар нарижуулха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха, юу хэхэ гээшэбибди гэжэ уридшалан хэлэхэ, оорынгоо, нухэдэйнгоо ажал багшатаяа сугтаа урид зохёогдоһон тусхай критеринуудээр шалгаха П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Оршон тойронхи байгаалиин байдал ойлгохо. Зохёолой найруулгаһаа уламжалан, оорынгоо сэдьхэлэй байдалай һэлгээ ойлгохо
	Буряд алфавит.	1					

4	Нонирхолтой модон.							
5	«Баабгай» рассказ	1			«Баабгай» гэхэн рассказтай танилсуулха	Гуймгэ, ойлгон болон зуб уншалгын шанар нарижуулха	<p>P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха, юу хэхэ гээшэбибди гэжэ уридшалан хэлэхэ, оорынгоо, нухэдэйнгоо ажал багшатаяа сугтаа урид зохёогдоһон тусхай критеринуудээр шалгаха</p> <p>П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо;</p> <p>К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо</p>	Үбэлдоо оршон тойронхи байгаалиин байдал ямар байдаг бэ гэжэ ойлгохо. Зохёолой найруулгаһаа уламжалан, оорынгоо байдалай хэлгээ ойлгохо
6	Найхан сэдхэлэй найндэр.	1			Үхибуудэй Сагаалган тухай мэдэсэ гунзэгыруулхэ; уншалгын шанар нарижуулха, уран уншалга хугжоохэ, ундэһэн	Зубоор, уран гоёор уншаха дадал бэхижуулхэ, шулэг сооһоо шухала угыень оложо шадаха, шулэгуудэй удха хоорэжэ шадаха	<p>P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха, юу хэхэ гээшэбибди гэжэ уридшалан хэлэхэ, оорынгоо, нухэдэйнгоо ажал багшатаяа сугтаа шалгаха</p> <p>П: номоор хүдэлхэ, текст</p>	Зохёолдо оорынгоо хандалга харуулжа шадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэхэн ажал сэгнэжэ шадаха

				арадайнгаа ёһо заншалтай танилсуулха, арадай аман зохёолдо дуратайгаар хумуужуулхэ		уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; рассказай удха дамжуулха К: оорынгоо һанал бодол аман хэлэлгээр харуулха; нухэдоо шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	
7	12 жэлнүүд.	1		Үхибуудэй Сагаалган тухай мэдэсэ гунзэгыруулхэ, зуун зугэй литэдэ ородэг 12 жэлэй амитадтай танилсуулха, тэдээн тухай хоорэлдоо эмхидхэхэ; уншалгын шанар нарижуулха, уран уншалга хугжоохэ, ундэһэн арадайнгаа ёһо заншалтай танилсуулха, арадай аман зохёолдо	Зубоор, уран гоёор уншаха дадал бэхижуулхэ, шулэг сооһоо шухала угыень оложо шадаха, шулэгуудэй удха хоорэжэ шадаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха, юу хэхэ гээшэбибди гэжэ уридшалан хэлэхэ, оорынгоо, нухэдэйнгоо ажал багшатаяа сугтаа шалгаха П: номоор хүдэлхэ, текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; рассказай удха дамжуулха К: оорынгоо һанал бодол аман хэлэлгээр харуулха; нухэдоо шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие	Зохёолдо оорынгоо хандалга харуулжа шадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха

				дуратайгаар хумуужуулхэ			
8	Эсэгэ ороноо хамгаалагшад	1		<p>Россиин Арми Эхэ оронойнгоо хилэнуудые дайсаднаа хёрхоор сахижа байдаг гэжэ, мун сэрэгшын албан тухай ойлгуулха</p>		<p>P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха, юу хэхэ гээшэбибди гэжэ уридшалан хэлэхэ, оорынгоо, нухэдэйнгоо ажал багшатаяа сугтаа шалгаха</p> <p>П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо;</p> <p>К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо</p>	<p>Зохёолдо оорынгоо хандалга харуулжа шадаха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэхэн ажал сэгнэжэ шадаха</p>
9	Агуу Росси...	1	9.05	<p>Агуу Росси... гэжэ зохёолтой танилсаха</p>	<p>Гуймгэ, ойлгон болон зуб уншалгын шанар нарижуулха</p>	<p>P: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха, юу хэхэ гээшэбибди гэжэ уридшалан хэлэхэ, оорынгоо, нухэдэйнгоо ажал багшатаяа сугтаа урид зохёогдоһон тусхай критеринуудээр шалгаха</p> <p>П: номоор хүдэлхэ, зураг</p>	<p>Турэл орондоо дуратайгаар һурана; турэл ннотагаараа омогорхохо мэдэрэл туруулхэ</p>

						хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	
10	С.Содномов.Хабар	1		Зохёолнуудай онсо илгаануудые оложо шадаха байдал зохёохо; оршон тойронхи байгаалидаа дуратайгаар, гамтайгаар хандахые хугжоохэ	Уран зохёолшодой бодол зуб ойлгожо, мун баһа сэдхэлэйнгээ байдал худэлгэжэ, уран гоёор,урма зоригтойгоор зохёол уншаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа нураха, юу хэхэ гээшэбибди гэжэ уридшалан хэлэхэ, оорынгоо, нухэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа шалгаха П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Зохёолдо оорынгоо хандалга харуулжа шадаха; оорынгоо сэдхэлэй байдал харуулха; оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ хажуудахи хунуудэйнгээ байдал ойлгохо; тэдэндэ оорынгоо хандаса, хунуудые дэмжэһэнээ харуулха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха

11	С.Удаева. Ургы Г. Чимитов. Хонхо сэсэгууд	1		Зохёолнуудай онсо илгаануудые оложо шадаха байдал зохёохо; оршон тойронхи байгаалидаа дуратайгаар, гамтайгаар хандахые хугжоохэ	Уран зохёолшодой бодол зуб ойлгожо, мун баһа сэдьхэлэйнгээ байдал худэлгэжэ, уран гоёор,урма зоригтойгоор шулэг уншаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха, юу хэхэ гээшэбибди гэжэ уридшалан хэлэхэ, оорынгоо, нухэдэйнгоо ажал багшатаяа сугтаа шалгаха; багшын угэһэн тусэбоор худэлжэ шадаха П: шулэг уншаха, асуудалнуудта харюу олохо; шулэгуудэй онсо илгаа олохо; багшатаяа болон нухэдтээ дун гаргаха; шулэгэй удха дамжуулха К: оорынгоо һанал бодол аман хэлэлгээр харуулха; уран гоёор уншаха, хоорэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; нухэдоороо, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхээ хэлсэхэ; байгаалида ямар гуримуудые сахиха тухайгаа хоорэхэ	Зохёолдо оорынгоо хандалга харуулжа шадаха; оорынгоо сэдьхэлэй байдал харуулха; оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ хажуудахи хунуудэйнгээ байдал ойлгохо; тэдээндэ оорынгоо хандаса, хунуудые дэмжэһэнээ харуулха; уншаха, харилсаха дуратай байха; оорынгоо хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха Ц- Д Дондокова «мини тоодэй»
----	---	---	--	---	---	--	--

12	Ш.Нимбуев. Гурбан нухэд	1			Ш.Нимбуевэй «Гурбан нухэд» зохёолтой танилсуулха	Нурагшадай хэлэлгэ, ухаан бодол, уранаар уншалгын дадал хугжоохэ, уншаһанаа ойлгожо, тобшолол хэжэ һургаха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха, нухэдэйнгоо ажал багшатаяа сугтаа шалгаха; багшын угэһэн тусэбоор худэлжэ шадаха П: багшатаяа болон нухэдтээ дун гаргаха; текстын удха дамжуулха К: оорынгоо һанал бодол аман хэлэлгээр харуулха; хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо; нухэдоороо, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхээ хэлсэхэ;	Зохёолдо оорынгоо хандалга харуулжа шадаха; оорынгоо сэдьхэлэй байдал харуулха; хажуудахи хунуудэйнгээ байдал ойлгохо; тэдэндэ оорынгоо хандаса, хунуудые дэмжэһэнээ харуулха;
13	Л.Шагдаров. Ая ганга	1			Л.Шагдаровай «Ая ганга» гэжэ зохёолтой танилсаха	Гуймгэ, ойлгон болон зуб уншалгын шанар нарижуулха	Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха, юу хэхэ гээшэбибди гэжэ уридшалан хэлэхэ, оорынгоо, нухэдэйнгоо ажал багшатаяа сугтаа шалгаха П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа,	Зохёолдо оорынгоо хандалга харуулжа шадаха; оорынгоо сэдьхэлэй байдал харуулха; хажуудахи хунуудэйнгээ байдал ойлгохо; тэдэндэ оорынгоо

						асуудалнуудта харюу олохо; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	хандаса, хунуудые дэмжэһэнээ харуулха;
14	«Зунай амаралта»	1			«Зунай амаралта» гэхэн зохёолтой танилсаха	Гуймгэ, ойлгон болон зуб уншалгын шанар нарижуулха Р: багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табижа һураха, юу хэхэ гээшэбибди гэжэ уридшалан хэлэхэ, оорынгоо, нухэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа шалгаха П: номоор хүдэлхэ, зураг хаража, текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо; К: уран гоёор уншаха, хоорэхэ, хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо	Зохёолдо оорынгоо хандалга харуулжа шадаха; оорынгоо сэдхэлэй байдал харуулха; хажуудахи хунуудэйнгээ байдал ойлгохо; тэдээндэ оорынгоо хандаса, хунуудые дэмжэһэнээ харуулха;
	Хамта дээрээ:	14 час					

ЬУРАЛСАЛАЙ КУРСЫН ТЕМЭНҮҮДЭЙ УДХА

№ п/п	Разделнүүд	Саг	Содержани
ҮЗЭГЛЭЛ			
I.	Бэлэдхэлэй үе	13	<p>«Хүнэй үндэһэн газар дээгүүр, модоной үндэһэн газар доогуур»-угай модон. Буряад найхан оромни. Эрхые нуранхаар, бэрхые нура.</p> <p>Аман ба бэшэгэй хэлэлгэ гэжэ юун бэ? Үгэ гэжэ юун бэ? Үгэ хэды удхатайб? Үгэ юу нэрлэнэб? Үгэнуудэй хоорондохи холбоо.</p> <p>Мэдуулэл гэжэ юун бэ? Үгэ юунһээ буриденэб? Үе гэжэ юун бэ? Абянууд ямар байдаг бэ? Аялган абянууд ямар байдаг бэ? Хашалган абянууд ямар байдаг бэ?</p>
II	Үзэглэлэй үе	31	<p>Аялган [а][аа][ай] абянууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд. Аялган [о][оо][ой] абянууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд.</p> <p>Аялган [у][уу][уй] абянууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд. Хашалган [н][м][л] абянууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд.</p> <p>Хашалган [р] абян ба Р, р үзэгүүд. Аялган [и] абян ба И, и үзэгүүд. Аялган [ии][ы] абянууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд.</p> <p>Хашалган [ш] абян ба Ш, ш үзэгүүд. Хашалган [х] абян ба Х, х үзэгүүд. Хашалган [h] абян ба h, h үзэгүүд.</p> <p>Хашалган [г] абян ба Г, г үзэгүүд. Хашалган [т] абян ба Т, т үзэгүүд. Хашалган [д] абян ба Д, д үзэгүүд.</p> <p>Хашалган [б] абян ба Б, б үзэгүүд. Хашалган [с] абян ба С, с үзэгүүд. Аялган [э][ээ][эй] абянууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд.</p> <p>Аялган [ү][үү][үй] абянууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд. Аялган [өө] абянууд ба тэдэниие тэмдэглэһэн үзэгүүд.</p> <p>Хашалган [з] абян ба З, з үзэгүүд. Хашалган [ж] абян ба Ж, ж үзэгүүд. Хашалган [ж] [з]. Йотированна аялганууд: Яя, Ёё, Ее, Юю.</p>

			<p>Зөөлэн тэмдэг Ы.. Хатуу тэмдэг Ъ. Илгaнaн Ы, Ъ. Хашалган [к] абяан ба К,к үзэгүүд. Хашалган [в] абяан ба В,в үзэгүүд.</p> <p>Хашалган [п] абяан ба П,п үзэгүүд. Хашалган [ф] абяан ба Ф,ф үзэгүүд. Хашалган [ч] абяан ба Ч,ч үзэгүүд.</p> <p>Хашалган [ц] абяан ба Ц,ц үзэгүүд. Хашалган [щ] абяан ба Щ,щ үзэгүүд. Эрэ, эмэ, эрсэ аялганууд</p> <p>Мөөгэ ба тээгэ. Үзэглэл. Эхэ эсэгын нургаал. Нурагшадaй уялга</p>
III	Үзэглэлхэн	8ч	<p>Д.Ошоров Эжын нургаал. Абяанууд. Аялган абяанууд. Үгэнуудэй илгаа. Д.Ошоров Янaн. Тургэн ба удаан аялганууд.</p> <p>Тоолуур. Д. Ошоров Үйлсэдэ. Мэдуулэл. Зурагаар онтохо зохёолго. Хотошо. Хашалган абяанууд.</p> <p>Н.Лёнхобоева-Артугаева Залхуудай. Үгэ. Үгын уенууд. Таабаринууд. Э.Дугаров Турэл хэлэн. Үнэгэн ба шандаган.</p> <p>З.Гомбожабай Манай хубууд. Б.Санжин Шэдитэ сэсэг. Огородой эдээн. Э.Дугаров Би буряадб. Эбтэй дурбэн амитан.</p>
	Хамта дээрээ:	52ч	
МҮШЭХЭН 14 ч.			
	Бүхыдөө	66 ч	

хуралсалай хэрэглэхэ номууд:

- Е. Б. Очирова, В. Н. Очирова, Л. Д. Доржиева С. И. Аюшиева **Үзэглэл** Улаан-Үдэ «Бэлиг» 2014
- Е. Б. Очирова, В. Н. Очирова, Л. Д. Доржиева С. И. Аюшиева **Үзэглэл Бэшэлгын дэбтэр (2ч)** Улаан-Үдэ «Бэлиг» 2014
- Е. Б. Очирова, В. Н. Очирова, Л. Д. Доржиева С. И. Аюшиева **Мүшэхэн** Улаан-Үдэ «Бэлиг» 2013
- Е. Б. Очирова, В. Н. Очирова, Л. Д. Доржиева С. И. Аюшиева **Мүшэхэн (Ажалай дэбтэр)** Улаан-Үдэ «Бэлиг» 2013